

Aabenraa provsti

HVEM

HVAD

HVOR

Godt fra start!

2024

Kære menighedsrådsmedlem

Tillykke med opgaven som medlem af menighedsrådet i dit sogn og tak for engagementet!

I provstiudvalget for Aabenraa provsti, og som provst og provstisekretær, glæder vi os til samarbejdet og vi vil med denne folder gerne hjælpe på vej.

At være menighedsrådsmedlem, er ikke kun at gøre en indsats for sin lokale kirke, men også at blive en del af den nationale organisation "Den danske Folkekirke"

Folkekirken er på mange måder en særlig konstruktion. Den er på en og samme tid hierarkisk opbygget og meget lidt topstyret. Som menighedsråd har man virkelig stor frihed og reel indflydelse, samtidig med at man kan opleve, at "systemet" er tungt og besværligt.

Sogn, Provsti, Stift og Kirkeministerium. Sådan kaldes de forskellige niveauer i Folkekirken. Denne folder fortæller meget mere om hvilke kompetencer og opgaver, der ligger på de forskellige niveauer. Men vigtigst er det, at vi samarbejder om vores fælles opgave.

Som menighedsrådsmedlem aflægger man et løfte:

Undertegnede erklærer herved på ære og samvittighed, at ville udføre det mig betroede hverv i troskab mod den danske evangelisk-lutherske folkekirke, så at den kan byde gode vilkår for den kristne menigheds liv og vækst.

Det er altså den kristne menigheds liv og vækst man har sagt ja til at ville arbejde for. At have det for øje, kan være en god rettesnor i arbejdet.

Menighedsrådet bør hele tiden spørge sig selv; "Tjener den beslutning vi er ved at tage, den kristne menigheds liv og vækst?"

Det samme spørgsmål stiller vi os, når vi skal beslutte os for noget i Provstiudvalget i Aabenraa og sådan er tilgangen også i Haderslev stift.

Vi håber arbejdet i menighedsrådet og vores samarbejde bliver til glæde og til menighedens liv og vækst—og at denne folder kan være til hjælp.

Mange hilsener

Provstiudvalget for Aabenraa Provsti

Provst Kirsten Sønderby

Provstisekretær Gitte Bielefeldt.

Indholdsfortegnelse	Side
Forord v. provst Kirsten Sønderby	2
Samarbejdspartnere	3—9
Folkekirken IT	10—12
Menighedsrådets økonomi	13—16
Hvem har kompetencen i de enkelte sager	17—19
Kirkeåret i menighedsrådet	20—21
Kend din kirke	22—24
Find inspiration	25
Det gode menighedsråd i Aabenraa provsti	26
Samarbejdspartnere diagram	27
Kontaktoplysninger	28

Samarbejdspartnere

Aabenraa provsti — www.aabenraaprovsti.dk

Geografisk er Aabenraa provsti sammenfaldende med Aabenraa kommune og består derfor af alle sogne i kommunen. Tilsammen er der 24 sognekirker, 20 sogne og 19 menighedsråd i Aabenraa provsti.

Aabenraa provsti ledes af provst Kirsten Kruchov Sønderby.

Det er hendes og provstiudvalgets opgave, at støtte op om arbejdet i de lokale menighedsråd.

Provsten er daglig leder for præsterne.

Sammen med provstiudvalget fører provsten desuden tilsyn med folkekirkens bygninger og forvalter økonomien i provstiet.

Ved siden af sin gerning som provst, er Kirsten Kruchov Sønderby sognepræst i Aabenraa sogn.

- **Provst Kirsten Kruchov Sønderby**

Kontaktes vedrørende daglig ledelse af præsterne, eventuelle konflikter, planer om større tiltag i sognene m.m.

Email: KKS@km.dk , Tlf. 29 16 05 51

- **Provstisekretær Gitte Albæk Bielefeldt**

Kontaktes vedrørende alt muligt.

Er I i tvivl om noget? —så ring eller skriv!

E-mail: gb@km.dk Tlf. 29 16 05 50

Provstikontoret ligger Jernbanegade 15, i Aabenraa (det gamle posthus)

Indgang

Aabenraa provsti:

Geografisk er Aabenraa Provsti sammenfaldende med Aabenraa kommune og består derfor af alle sogne i kommunen.

Tilsammen er der 24 sognekirker, 20 sogne og 19 menighedsråd i Aabenraa Provsti.

Provstiet er ramme om **økonomisk koordinering** mellem sognene i provstiet.

Provstiet er også ramme om **tilsyn med menighedsråd, kirker og kirkegårde** i provstiets sogne.

Provstiet er desuden i stigende grad ramme om **samarbejde mellem sognene** i forhold til såvel kirkelige aktiviteter som administrative opgaver.

Hjælp til opgaverne i menighedsrådet

Aabenraa provsti har ansat forskellige fagfolk, som menighedsrådene kan trække på. Rådgivning er gratis

Personalekonsulenterne

Kontaktes vedrørende personalespørgsmål, hjælper til ved ansættelse, stillingsnormering, konflikter m.m.

Personalekonsulent Elisabeth Oxholm Loft. Tlf. 29 16 05 20

Personalekonsulent Jacob Lysemose. Tlf. 22 58 29 11

Personalekonsulenterne har fælles e-mail: hrsyd@km.dk

Bygningsrådgiver

Arkitekt Michael Schmidt

Kontaktes hvis menighedsrådet har planer om istandsættelse, ombygning, større bygningsprojekter m.m. Rådgiver om alt vedr. bygninger, medvirker på syn.

E-mail: misch@km.dk Tlf. 20 56 19 11

Skole-kirkekoordinator

Anita Sandbjerg

Varetager skole-kirkesamarbejde, undervisningsmaterialer m.m.

Se mere om skole-kirkesamarbejdet på www.skole-kirke-syd.dk

E-mail: assb@km.dk Tlf. 24 85 00 84

Regnskabsførere

Der er fælles regnskabsførere ansat af menighedsrådene to forskellige steder: Aabenraa sogn og Rise sogn.

Provstiudvalget afholder som regel møde den første tirsdag i måneden.

Datoerne kan ses på provstiets hjemmeside: www.aabenraaprovsti.dk

Sager til behandling, skal være indsendt senest 10 dage før mødet.

Oplysning om provstiet: der kan findes statistik m.m. på provsti.dk—se under Aabenraa provsti.

Målsætninger for Aabenraa Provstiudvalgs virke

Vedtaget på provstiudvalgsmøde d. 7. februar 2023

Provstiudvalget for Aabenraa er sat i verden, fordi evangeliet skal forkyndes på de bedst mulige vilkår i Aabenraa Provsti og med den mangfoldighed, som er et vilkår i et provsti med mange traditioner, flere sprog og kulturelle lag.

Det betyder for provstiudvalgets arbejde:

At provstiudvalget både indadtil i forhold til egen sagsbehandling og udadtil i forhold til tilsynsopgaven, må stå for legalitet, seriøsitet og ordentlighed.

At provstiudvalget må følge og sætte sig ind i politiske og kirkelige dagsordener og beslutninger, som kan have betydning for sognenes forhold.

Og

At provstiudvalget må være opmærksom på og respektfuld overfor de lokale særpræg, særlige opgaver, historiske og kulturelle særpræg.

Provstiudvalget skal på denne baggrund støtte, vejlede og inspirere.

Dette bør gøres på et forståeligt sprog, med fokus på at bevare et folkeligt og lokalt engagement omkring sognenes kirker og evangeliets forkyndelse.

Provstiudvalget mener, at teamsamarbejde på tværs af menighedsråd og sognegrænser er nødvendigt.

I indeværende periode vil provstiudvalget arbejde særligt for, at skabe rum for samtale og initiativer for menighedsrådene og medarbejderne i geografiske teams omkring følgende udfordringer:

Vigende dåbstal

Vigende tilslutning til de traditionelle kirkelige handlinger

Grøn omstilling

Arbejdsmiljø

Stigende krav til menighedsrådenes arbejdsopgaver

Provstiudvalget

Provstiudvalget består, udover provsten, af 1 repræsentant for præsterne samt 7 medlemmer, valgt af menighedsrådene i provstiet.

Provstiudvalget har til ansvar at holde styr på menighedsrådenes økonomi og administration.

Udvalget skal ud fra menighedsrådets budgetter fordele kirkeskatten til de forskellige sogne provstiet.

Provstiudvalgets opgaver:

Økonomi

Provstiudvalget fastsætter efter budgetsamrådet rammebevilling for kirkekassens driftsudgifter og bevilling for kirkekassens anlægsudgifter.

Provstiudvalget påser, at kirke- og præstegårdskassernes budget er i overensstemmelse med de fastsatte rammer og bevillinger. Er dette ikke tilfældet korrigerer provstiudvalget budgettet.

Provstiudvalget udøver legalitetskontrol af kirke- og præstegårdskassernes budget.

Provstiudvalget vælger uden for sin midte en bygningskyndig, til sammen med provsten at foretage syn over kirke og kirkegård, præsteboliger og anden fast ejendom, der bestyres af menighedsrådet på kirkens eller præsteembedets vegne.

Alle bygninger skal synes ved provstesyn hvert 4. år.

Provstiudvalget skal afgive erklæring i følgende sager:

Sager om køb, salg, opførelse, nedrivning, istandsættelse eller ombygning af fast ejendom, som efter de gældende regler skal forelægges Stiftsøvrigheden eller Kirkeministeriet til godkendelse.

Valg til provstiudvalg

Provstiudvalgsmedlemmerne vælges af menighedsrådene i provstiet.

Der er valg til provstiudvalget hvert 4. år.

Der valg til provstiudvalget i efteråret 2025.

Provst Kirsten Sønderby er formand for provstiudvalget i tæt samarbejde med næstformand Jes Iversen.

Haderslev stift (stiftsøvrigheden):

Aabenraa provsti er et af 7 sydøstjyske provstier, der sammen med Sydslesvig udgør Haderslev Stift. Biskop og stiftets administration holder til i Haderslev, hvor domkirken ligger.

Marianne Christiansen er biskop over Haderslev Stift. Det er hendes opgave at vejlede menighedsråd ved præstevalg, ordinere og føre tilsyn med præster samt opmuntre og inspirere sognene.

Stiftet består af en administration, der yder rådgivning i sager om løn, personale og jura samt lokalplaner, byggesager og lån.

Tjenestevejen går altid gennem provstiet, men menighedsråd kan frit benytte stiftets ekspertise. Provstierne kan desuden trække på eksterne konsulenter tilknyttet stiftet.

Stiftsøvrigheden er den øverste myndighed og består af biskoppen og statsforvaltningsdirektøren. Her er stat og folkekirke ligeværdige i tilsynet med forretningsgangen i provstiudvalg og menighedsråd.

Stiftsrådet har til opgave at styrke kirkens liv og vækst.

Deres fokusområder er lige nu Global kirke, Teologi for voksne, migranter m.m. Biskoppen og domprovsten er faste medlemmer af rådet, som består af en repræsentant for hvert provsti valgt af menighedsrådene i stiftet samt 1 provsterepræsentant, 3 præsterepræsentanter og 1 medarbejderrepræsentant.

En gang om året i september inviterer biskoppen alle menighedsrådsmedlemmer, ansatte og præster til møde kaldet landemode, og hvert andet år afholdes stiftsdag.

Læs mere på www.haderslevstift.dk

Kirkeministeriet

Folketinget og kirkeministeren er den øverste myndighed i den danske folkekirke. Det er lovfæstet i grundlovens § 4: Den evangelisk-lutherske kirke er den danske folkekirke og understøttes som sådan af staten.

Kirkeministeren har ansvar for folkekirkens fælles økonomi, styrelse og præster. Kirkeministeren fastsætter efter høring i budgetfølgegruppen det samlede budget for fællesfonden. I budgetfølgegruppen er både biskopper, provster, stifter, kirkeministerium og Landsforeningen af menighedsråd repræsenteret.

Fællesfonden finansieres af kirkeskatten og dækker fx udgifter til løn, administration, uddannelse og it.

Landsforeningen for menighedsråd

Landsforeningen er interesseorganisation for menighedsråd i Danmark. De yder råd og vejledning til lokale menighedsråd og varetager menighedsrådenes interesser i mange forskellige sammenhænge. Desuden udbyder landsforeningen kurser for menighedsråd. Læs mere på www.menighedsraad.dk

Landsforeningen består af ca. 50 distriktsforeninger.

Den lokale hedder Den Sønderjyske Forening. Det er et lokalt debat- og idéforum, der også udbyder kurser.

Distriktsforeningen har ikke egen hjemmeside, men kontaktoplysninger kan findes på www.menighedsraad.dk

Samarbejde med andre sogne

En del sogne samarbejder om forskellige opgaver. Det kan være fælles regnskabsfører, fælles organist og kirkesanger, kirkegårdssamarbejde m.m.

Andre sogne mødes en gang i mellem i "teams", for at løse fælles opgaver eller drøfte menighedsrådsarbejde.

Folkekirkens IT

Folkekirkens Intranet, FIN

På FIN findes viden, fælles nyheder og inspiration til arbejdet i folkekirken.

I den åbne del er materialet frit tilgængeligt, mens man kun kan logge på den lukkede del med MitID, hvis man er blevet tildelt en licens af formanden.

Her er adgang til menighedsrådets postkasse og til at arbejde i lukkede IT systemer.

Det er vigtigt som menighedsrådsmedlem at bruge FIN, for det er her, man modtager post og finder værktøjer.

Hvis ikke menighedsrådet har tilkøbt licenser til alle, kan I aftale, at en af de to menighedsrådsmedlemmer med gratis licenser sender posten videre til de andre rådsmedlemmer.

Log på FIN

Der logges på FIN direkte eller via knap øverst på stiftets eller Landsforeningen af menighedsråds hjemmeside. www.folkekirkensintranet.dk

FIN forsiden (den åbne del)

På forsiden af Folkekirkens Intranet kan man tilgå de vejledninger, skabeloner og systemer, der er brug for i menighedsrådsarbejdet. Desuden findes temaer og nyheder om folkekirken.

Øverst i højre hjørne er der søgefunktion samt en materialebank med foto og grafik, som frit kan benyttes i folkekirken.

I højre side findes login til den lukkede del af Folkekirkens Intranet. Det er også her under Personlige valg, man kan indstille siden, så den passer til ens rolle i folkekirken og til det relevante stift.

FIN adgang for menighedsrådsmedlemmer

Hvis der betales licens, kan alle menighedsrådsmedlemmer få adgang til den lukkede del. Licenser tildeles på Kirkeportalen.

Kirkeportalen

Man får adgang til Kirkeportalen fra FIN.

Kirkeportalen er en fælles indgang på intranettet til data, funktioner og programmer som anvendes af menighedsråd, provstier og stifter m.fl.

Portalen er et dokumentarkiv til følgende:

- Alle oplysninger vedr. regnskab og budget
- Lønsedler for personalet
- Oplysning om gravstedskapitaler
- Dokumentarkiv, hvor menighedsrådet skal lægge alle vigtige papirer (ansættelsesbeviser, referater fra menighedsrådsmøder, synsreferater osv.)
- Tildeling af licens til menighedsrådsmedlemmer og personale

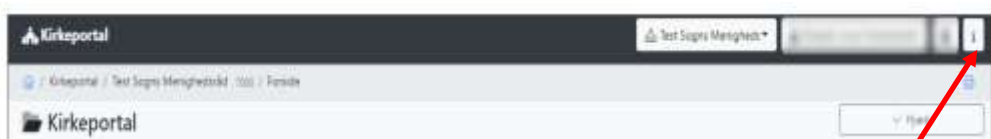
Kirkeportalen er et vigtigt arbejdsredskab for formand, kasserer og regnskabsfører

Support til folkekirkens intranet

Hvis du trykker på knappen Support få FIN kommer du til en side med nyttige vejledninger til alle systemerne.

Du kan også ringe til kirkeministeriets support på tlf. 70 20 25 95

Vejledning til Kirkeportalen

Tryk på knappen I i højre øverste hjørne for at komme til vejledningerne

www.sogn.dk

Sogneportalen udgives af Folkekirkeens It og informerer om alle sogne i Danmark, inklusiv dit lokale sogn.

For hvert sogn er der kontaktoplysninger, kalender, fakta om sognet og økonomien. Desuden vil der være et link, hvis sognet har sin egen hjemmeside.

Menighedsrådet kan selv redigere i *dele* af sogn.dk via FIN (se under adgange—sogn.dk admin).

www.menighedsraad.dk

Landsforeningen af menighedsråd er en interesseorganisation, som de fleste menighedsråd er medlem af.

På deres hjemmeside kan du læse om organisationen og deres medlemsydelser. De tilbyder kurser, rådgivning om jura, personale, økonomi og strukturændringer samt konsulentytelser i forbindelse med regnskab, udvikling af din lokale kirke, konflikthåndtering og krisekommunikation.

www.aabenraaprovsti.dk

Aabenraa provsti har en hjemmeside med mange nyttige informationer. Her kan man finde kontaktoplysninger, en oversigt over aktiviteter i provstiet, oplysninger om provstiudvalget, referater fra provstiudvalgsmøder, information om budget og regnskab og mange andre nyttige oplysninger. Under fanebladet menighedsråd finder man oplysninger særligt for menighedsråd. Fra forsiden er der adgang til fælles projekter som skolekirkesamarbejdet og Jesus i Centrum.

www.haderslevstift.dk

Haderslev Stift har en hjemmeside med information om aktiviteter og ansatte i stiftet. Her kan du finde kontaktoplysninger på stiftets administration, der yder rådgivning til menighedsråd i sager om løn, personale og jura samt lokalplaner, byggesager og lån. Du kan også læse om stiftsråd, stiftsudvalg og fokusområder. Desuden kan du læse om de arrangementer stiftet afholder og tilmelde dig.

Menighedsrådets økonomi

I kirkelivet, såvel som mange andre steder, er det økonomien, der åbner muligheder og sætter grænser for aktiviteterne.

Arbejdet med budget og regnskab er grundlaget for det kirkeliv, I ønsker at skabe i sognet.

Økonomi er derfor et tilbagevendende punkt på dagsordenen til menighedsrådets møder, som ikke kun kassereren, men alle medlemmer skal forholde sig til.

Kirkekassen

Hvert menighedsråd har en kirkekasse, som rådet bestyrer. Kirkekasserne har udgifter i forbindelse med drift og vedligeholdelse af kirker, kirkegårde og præsteboliger samt andre bygninger og arealer, der tilhører sognene.

Derudover betaler kirkekasserne løn til kirkefunktionærer og dækker udgifter i forbindelse med menighedsrådet og kirkelige aktiviteter.

Kirkekassens indtægt kommer primært fra kirkeskatten eller den kirkelige ligning, som den også kaldes. Desuden får kirkekassen betaling for brug af kirke og kirkegårde samt indtægter fra kirkens kapitaler og fra præsteboliger i form af lejeindtægter.

Kirkeskat / kirkeligning

Kirkeskatten udgør størstedelen af folkekirkens indtægter, og det er kun medlemmer af folkekirken, der betaler kirkeskat.

Kirkeskatten beregnes ud fra folkekirkemedlemmernes skattepligtige indkomst og opkræves sammen med skat til staten og kommunerne. Kirkeskatten består af den lokale kirkeskat og landskirkeskatten.

Den lokale kirkeskat udgør knap 80 procent af folkekirkens indtægter. De resterende 20 procent er landskirkeskatten og statstilskud. Den lokale kirkeskat fastsættes fælles for alle sogne i en kommune.

Det betyder, at folkekirkens medlemmer i Aabenraa kommune betaler samme procentsats i kirkeskat, men at der er forskel på procentsatsen kommunerne imellem.

Kirkeskatten i Aabenraa provsti er på 0,95%.

Fællesfonden

Landskirkeskatten samles i fællesfonden, som er folkekirkens fælles kasse. Kirkeministeren fastsætter budget for fællesfonden samt landskirkeskattens størrelse, og fællesfonden administreres af kirkeministeriet. Midlerne går til at dække en række fælles udgifter, der vedrører hele folkekirken så som løn og pension til præster og andre kirkeligt ansatte samt til en række fælles folkekirkelige institutioner.

Budgetlægning for kirkekasser

Den årlige budgetproces foregår i fem faser:

- Provstiudvalget fastsætter den foreløbige driftsramme for kirkekasserne i provstiet. Der holdes budgetmøde med hvert enkelt menighedsråd.
- Menighedsrådet modtager den foreløbige driftsramme og udarbejder et budget, der indeholder målsætning for menighedsrådet, et foreløbigt driftsbudget, oversigt over de faste stillinger, samt evt. ønsker om merudgifter eller bevilling til anlægsudgifter i budgetåret.
- Provstiudvalget modtager budgetterne og indkalder hvert enkelt menighedsråd til budgetsamtale. Som regel i slutningen af april måned.
- Provstiudvalget gennemgår budgetterne og indkalder til budgetsamråd i slutningen af august måned. Her belyses de økonomiske forhold i provstiet i et flerårigt perspektiv, og menighedsrådenes ønsker om nye større udgiftskrævende opgaver til drift og anlæg drøftes.
- På baggrund af budgetsamrådet fastsætter provstiudvalget den endelige og bindende driftsramme samt anlægsbevillingerne for kirkekasserne.

Regnskab for kirkekasser

Regnskabsåret for kirkekasser er kalenderåret, og regnskabet for indeværende år følges i kvartalsrapporter, der afleveres løbende til provstiudvalget. Selve regnskabsaflæggelsen sker efterfølgende år og foregår i fem faser.

- Kasserer og regnskabsfører udarbejder et årsregnskab som behandles og vedtages i menighedsrådet, før det afleveres til revision.
- Efter revision modtager menighedsrådet protokollat og erklæring fra revisor.
- Menighedsrådet behandler revisionsprotokollatet og indberetter behandlingen.
- Provstiudvalget behandler menighedsrådets behandling og returnerer regnskabet evt. med bemærkninger.
- Menighedsrådet modtager regnskabet og behandler evt. bemærkninger, før godkendelsesprocessen afsluttes, og regnskabet offentliggøres på www.sogn.dk.

A close-up photograph of a financial ledger or spreadsheet. The table has multiple columns and rows of numbers. A pen is pointing to the value '87502,00' in one of the cells. Other visible values include '231,00', '123,00', '1348,00', '5346,00', '23553,00', '68', '87', and '2'.

231,00	23553,00	68
123,00		87
1348,00	87502,00	2
5346,00		

Provstiets Reserve til uforudsete udgifter eller andet

Opstår der større uopsættelige udgifter i sognet, der ikke er taget højde for i budgettet, er det muligt at søge provstiets Reserve.

Indsend ansøgning til: aabenraa.provsti@km.dk senest 10 dage før provstiudvalgs møde

Stiftsmidler som lån

Stiftsmidlerne anvendes som lån til sognene, når byggeprojekter og større investeringer overstiger deres driftsramme.

Stiftsrådet fastsætter ind- og udlånsvilkår, og sognene skal ansøge provstiudvalget om lån af stiftsmidler.

Læs mere om økonomi

- På FIN kan du læse mere om den lokale økonomi ved at vælge fanebladet Vejledninger—økonomi i folkekirken. Her kan du læse om regler og processer for økonomi i menighedsråd, provsti og stift og i folkekirken generelt.
- På www.retsinformation.dk kan du søge og læse Bekendtgørelse af lov om folkekirkens økonomi.
- Find vigtige datoer i provstiet for budget og regnskab på www.aabenraaprovsti.dk
- På www.aabenraaprovsti.dk finder du også 'Årets gang for budget og regnskab i Aabenraa provsti', de aktuelle kirkeskatteberegninger m.m.

Hvem har kompetence i de enkelte sager?

Menighedsrådets kompetencer:

- Istandsættelse af bygninger, der er under 100 år gamle.
- Ændring eller istandsættelse af inventar, der er under 100 år gammelt (dog ikke alter, døbefont, prædikestol, varmeanlæg, tårnure, orgler og klokker, hvor stiftsøvrigheden har kompetencen uanset inventarets alder).
- Anskaffelse, ændring eller istandsættelse af mindre, flytbare orgler, automatiske ringeanlæg og lydanlæg, belysning af kirken m.m. i kirken.
- Anskaffelse af løse kunstgenstande og af tekstiler til kirken.
- Anskaffelse af inventar i øvrigt.
- Istandsættelse af bygninger til brug for kirken eller kirkegården.
- Belysning eller befæstelse af gange på kirkegården.
- Andre foranstaltninger vedrørende kirke eller kirkegård, hvor afgørelsen ikke udtrykkeligt er henlagt til provsti udvalg eller stiftsøvrighed.
- Almindelig vedligeholdelse af præsteboliger og landbrugsbygninger.
- Årligt syn af alle bygninger og kirkegårde

Hvis menighedsrådet har planer om **større arbejder** f.eks. istandsættelse, nybygning m.m. så kontakt provstisekretæren, som kan vejlede om arbejdsgang, økonomi, kompetencer og øvrig hjælp.

Provstiudvalgets kompetencer:

- Ændring og regulering af kirkegårdens indretning.
- Fjernelse af træer på kirkegården.
- Dræning af kirkegårde (dog ikke omfangsdræn omkring kirker, der er over 100 år gamle, hvilket kræver stiftsøvrighedens godkendelse).
- Alle spørgsmål om forpagtning af præstegårdsbrug, herunder salg nedrivning og ombygning af landbrugsbygninger.
- Opførelse, nedrivning, køb, salg, ombygning eller udvidelse af præsteboliger inkl. kontor og evt. konfirmandstue.
- Køb, salg eller ombygning af en eksisterende bygning udenfor kirkegården til brug for kirken eller kirkegården.
- Køb og salg af arealer til brug for kirken eller kirkegården.
- Opførelse eller nedrivning af bygninger udenfor kirkegården til brug for kirken eller kirkegården.
- Der afholdes provstesyn i de enkelte sogne hvert 4. år. Her deltager provsten, medlemmer af provstiudvalget og provstiets bygningskyndige

Hvem må hvad, når menighedsrådet vil

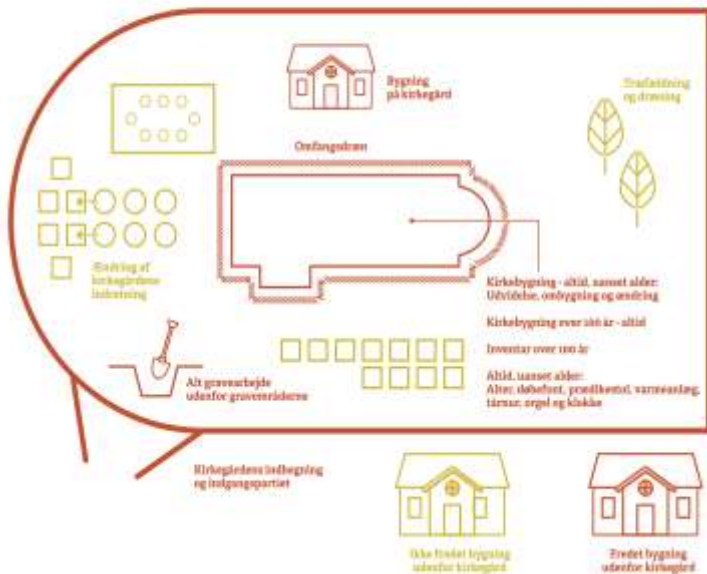
bygge - vedligeholde - renovere - anskaffe - købe - sælge

Få et hurtigt overblik over, hvem der bestemmer hvad i byggesager indenfor folkekirken

Godkendelseskompetence:

— Stiftsøvrigheden

- Provstiudvalget

Læs mere om kirkens byggesager
i vejledningen om bygninger og
arealer

Find vejledningen på Den Digitale Arbejdsplads under fanen "Håndbøger" og i feltet "Bygninger og arealer"

Haderslev stifts kompetencer (stiftsøvrigheden):

Udvidelse, ombygning og ændring af kirkebygninger uanset disses alder.

Istandsættelse af kirkebygninger, der er over 100 år gamle.

Restaurering af kalkmalerier efter et af menighedsrådet indhentet forslag fra Nationalmuseet.

Ændring og istandsættelse af inventar, der er over 100 år gammelt, efter et af menighedsrådet indhentet forslag fra Nationalmuseet.

Anskaffelse, ændring eller istandsættelse af alter, døbefont, prædikestol, varmeanlæg, tårnure, orgler eller klokker (inkl. armatur og klokkestol og forslag til inskription af ny klokke).

Fjernelse af inventar og udsmykning af kunstnerisk eller historisk værdi.

Anskaffelse af ikke-løs kunstnerisk udsmykning af kirken.

Ændring eller istandsættelse af bestående kunstnerisk udsmykning. Hvis udsmykningen er over 100 år gammelt skal menighedsrådet indhente forslag fra Nationalmuseet forinden sagen forelægges for stiftsøvrigheden.

Ændring, omsætning eller nedrivning af kirkegårdens indhegning eller indgangspartier.

Anlæggelse og ændring af parkeringspladser ved kirker.

Kirkeministeriets kompetencer:

Køb af præstegårdsbrug.

Opførelse eller nedbrydning af kirkebygninger.

Opførelse af krematorier.

Kirkeministeriet

Kirkeåret i menighedsrådet

Kirkeåret starter første søndag i advent, men da de faste datoer i løbet af året primært vedrører regnskabet og følger kalenderåret, starter følgende oversigt med januar og slutter med december.

Årshjulet bør dog indeholde meget mere end kalenderen her.

Kig på "Årets gang for budgetter og regnskaber" på

www.aabenraaprovsti.dk og fyld jeres

egne aktiviteter i. Fx. APV, arrangementer, 1. og 2. behandling af bud-

get, deadlines, kirkeblad, kurser, menighedsrådsmøder, MUS-samtaler, syn, udvalgmøder, m.m.

Januar

Aabenraa provsti holder nogle år Stormøde for alle menighedsråd og præster i provstiet.

Februar

Haderslev stift laver hvert andet år i februar eller marts stiftsdag for alle menighedsrådsmedlemmer, præster og ansatte i stiftet.

Marts

31.03 Kvartalsrapport indsendes til Aabenraa provsti senest 2 måneder efter kvartalet.

April

01.04 Årsregnskab indlæses i økonomiportal og overføres til Kirkeportalen. Underskrevet beslutningsprotokol indlæses i Kirkeportalen. 15.04 Provstiudvalget udmelder de foreløbige driftsrammer for næste års budget.

Der holdes budgetmøder med alle menighedsråd og provstiudvalget

Maj

Konfirmationer.

Juni

15.06 Foreløbigt budget for næste år indlæses på Kirkeportalen.

Underskrevet beslutningsprotokol indlæses på Kirkeportalen.

30.06 Kvartalsrapport indsendes til Aabenraa provsti senest 2 måneder efter kvartalet.

Årsmøde i Landsforeningen af Menighedsråd.

Juli

Sommerferie.

August

Provstiets budgetsamråd finder sted i slutningen af august. Invitation udsendes lige efter sommerferien.

September

Haderslev Stift afholder møde kaldet landemøde for alle menighedsrådsmedlemmer, præster og ansatte i stiftet.

15.09 Menighedsrådet modtager årsregnskab med protokollat og erklæring fra revisor via Kirkeportalen.

30.09 Kvartalsrapport indsendes til Aabenraa provsti senest 2 måneder efter kvartalet.

Oktober

15.10 Menighedsrådet behandler og indberetter behandling af revisionsprotokollat På Kirkeportalen.

November

15.11 Menighedsrådet modtager det godkendte årsregnskab fra Provstiudvalget via Kirkeportalen

15.11 Endeligt budget for næste år indlæses i økonomiportal og overføres til Kirkeportalen. Underskrevet beslutningsprotokol indlæses på Kirkeportalen.

Første søndag i advent starter nyt kirkeår, og inden da skal der vælges formand, næstformand og enkeltmandsposter for det nye år.

December

Mere detaljeret årshjul for budget og regnskab i Aabenraa provsti kan ses på:
www.aabenraaprovsti.dk—se under Menighedsråd—budget og regnskab

Kend din kirke

Dette afsnit handler ikke specifikt om din kirke, men er en opfordring og en hjælp til at lære din kirke bedre at kende.

Kirkelivet

Kirkelivet er alt, hvad der foregår i og omkring kirken. At deltage i kirkelivet er en forudsætning for at forstå det arbejde, der foregår i menighedsrådet.

Som nyt menighedsrådsmedlem kan man ikke være med i alt, hvad der foregår, og man kan ikke have detaljeret kendskab til alle dele af kirkelivet.

Ingen forventer, at du fra start har tjek på det hele. Tag dig tid til at sætte dig ind i forholdene og stille spørgsmål. Gør brug af de ansatte og menighedsrådsmedlemmer, der har mere erfaring end dig. Vær åben og nysgerrig. Gå på opdagelse i alt det nye, og deltag i kirkelivet i det omfang, du kan, vil og har lyst til.

Sogn eller pastorat

Din kirke ligger i et sogn. Sognet er et geografisk afgrænset område, hvor de medlemmer af folkekirken bor, som hører til din kirke.

Nogle steder hører flere sogne sammen under et præsteembede i et pastorat.

Kirke, sognehus, graverfaciliteter og præstebolig

Din kirke er en konkret bygning, men der er ofte også et sognehus, graverfaciliteter samt en eller flere præsteboliger. Disse bygninger administreres af menighedsrådet, og det er en god idé at lære dem at kende. Præsteboliger er private hjem, men du kan orientere dig om, hvor de ligger, og hvordan de er indrettede.

Kirken og sognehuset og de øvrige bygninger er helt klart et besøg værd. Tag til gudstjenester i din kirke, og deltag i arrangementer i dit sognehus, så du oplever bygningerne i brug. Få også gerne en medarbejder til at vise dig rundt og fortælle om bygningerne.

Hjælp til bygninger: kontakt provstiets bygningsrådgiver

Menneskene

Menighedsråd

Menighedsrådet vælges blandt og af de folkekirke-medlemmer, der bor i sognet/pastoratet.

Rådets hovedopgaver er administration, personale og økonomi med det formål at fremme kirkens liv og vækst.

Antal medlemmer i menighedsrådet fastsættes efter antal folkekirkemedlemmer i sogn/pastorat opgjort af Danmarks Statistik pr. 1. januar i det år, der er menighedsrådsvalg.

Antallet af menighedsråd medlemmer udgør 5 for det første tusinde og yderligere et medlem for hvert påbegyndte tusinde, dog ikke over 15 i alt.

Et menighedsråd består af en formand, næstformand, kasserer, kirkeværg, kontaktperson og evt. menige medlemmer.

Se pjecerne fra Aabenraa provsti med funktionsbeskrivelser for hver enkeltmandspost (findes på provstiets hjemmeside).

Ansatte i kirken

Præsten er ansat af kirkeministeriet, men valgt af menighedsrådet. Præstens opgave og ansvar er gudstjenester, dåb, konfirmandundervisning og konfirmation, begravelser og vielser.

Præsten er født medlem af menighedsrådet og deltager i arbejdet med det kirkelige liv i sognet. I sin forkyndelse er præsten uafhængig af menighedsrådet.

Alle andre medarbejdere i kirken er ansat af menighedsrådet. Det varierer dog hvem og hvor mange, der er ansat i de enkelte kirker.

Organisten og kirkesanger/kor har til opgave at levere musik til gudstjenester, kirkelige handlinger og evt. koncerter.

Kirketjeneren gør kirken klar og medvirker ved gudstjenester. Kordegnen løser administrative opgaver, men medvirker også ved gudstjenester.

Kirke- og kulturmedarbejderen har forskellige opgaver i forbindelse med kirkelivet, men hvilke varierer fra kirke til kirke.

Graveren er ansvarlig for kirkegården og er ofte også kirketjener..

Hjælp til alt vedr. personale: kontakt personalekonsulenterne i provstiet

Menigheden

Når vi taler om menigheden, mener vi ofte de mennesker, vi kender fra kirken, men menigheden omfatter hele sognet/ pastoratet. Kirken er forpligtet på at betjene alle folkekirkens medlemmer i sognet/pastoratet.

Find inspiration

Alle kirker har en hjemmeside på www.sogn.dk, hvor du kan læse om stedet, økonomien m.m.

- De fleste kirker har deres egen hjemmeside. Den dukker typisk op, når du googler kirkens navn, men ellers finder du linket på www.sogn.dk.
- Mange kirker har kirkeblade eller nyhedsbreve, der giver indblik i det lokale kirkeliv. De ligger ofte som pdf filer til download på kirkens hjemmeside.
- Hvis du vil vide mere om en kirke, kan du som regel finde gudstjenestetider, aktiviteter, mødedatoer, mødereferater m.m. på kirkens hjemmeside.
- Tag på besøg i nabosogne og få indblik i, hvordan de driver kirke.

Fælles annoncering

Fra 1. januar 2025 er der fælles annoncering af alle arrangementer og gudstjenester i provstiet.

Der er i en forsøgsperiode på 2 år købt 2 helsider i Aabenraa Ugeavis hver 14. dag.

Kontaktperson: sognepræst Ann Bork Damsgaard

Tlf. 40 25 55 92 e-mail: abd@km.dk

Det gode menighedsråd i Aabenraa provsti

I Aabenraa provsti arbejder menighedsrådene ud fra nogle fælles dogmer.

Vi minder hinanden om, at det gode menighedsråd:

- Hele tiden tænker på sammenhængen mellem det vi beslutter og det evangelie vi skal forkynde.
- Er bevidste om, at både fødte (præster) og valgte medlemmer af rådet er gyldige menighedsrådsmedlemmer og skal samvirke om både forkyndelse, bygninger, økonomi og arbejdsgiveransvar.
- Har talt åbent om medlemmernes forventninger til arbejdet. Alle har haft mulighed for, at byde ind med hvilke evner, interesser og kompetencer man har og hvor megen tid man har mulighed for at bruge.
- Har kendskab til Folkekirkens organisation og struktur.
- Har talt om roller og grænser i samarbejdet mellem præst og menighedsråd. Kender til reglerne på området.
- Har aftalt klare rammer for underudvalg.
- Har haft en visionssamtale om hvordan menighedsrådet ønsker at prioritere bedst muligt, for at være "Kirke på vores sted"
- Har talt åbent om forventninger om kirkegang. Hvor meget kan man forventes at gå i kirke, når man er medlem af menighedsrådet. Skal der eventuelt være en kirkegangsturnus, så der altid er mindst et medlem af menighedsrådet i kirke hver søndag?
- Anerkender hinandens og sine medarbejderes arbejde. Alle har brug for god feedback og konstruktiv kritik!
- Aftaler og vedligeholder en kultur, hvor alle spørgsmål er gode spørgsmål.
- Får gjort hvad man har aftalt at gøre.

Aabenraa provsti

FOLKEKIRKEN

Provstikontoret:

Jernbanegade 15
6200 Aabenraa
e-mail: aabenraa.provsti@km.dk

Provst Kirsten Kruchov Sønderby

Tlf. 29 16 05 51 e-mail: kks@km.dk

Provstisekretær Gitte Albæk Bielefeldt

Tlf. 29 16 05 50 e-mail: gb@km.dk
Træffes bedst mandag-torsdag 9-13. Fredag 9-12.

Provstisekretær Mathias Hede Madsen**Personalekonsulent Jacob Lysemose**

Tlf. 22 58 29 11

Personalekonsulent Elisabeth Oxholm Loft. Tlf. 29 16 05 20

Personalekonsulenterne har fælles e-mail: hrsyd@km.dk

Bygningsrådgiver Michael Schmidt

Tlf. 20 56 19 11 e-mail: misch@km.dk

Skole-kirkekoordinator Anita Sandbjerg

Tlf. 24 85 00 84 e-mail: assb@km.dk

Haderslev stift

Ribe Landevej 37
6100 Haderslev
Tlf. 74 52 20 25 e-mail: kmhad@km.dk
Telefontid:
mandag—torsdag 9,30—15,00
fredag 9,30—14,00

Folkekirkens intranet (FIN)

Log ind via: www.folkekirkensintranet.dk